

A NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZATOK KÖZNEVELÉSSEL KAPCSOLATOS EGYETÉRTÉSI ÉS VÉLEMÉNYEZÉSI JOGKÖRE

SZAKMAI NAP 2023. SZEPTEMBER 21.

APPEL LÁSZLÓ

Fogalmak tisztázása 1.

A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 2.§ 4. pontja szerint: **nemzetiségi köznevelési intézmény:**

a) az a köznevelési intézmény, amelynek alapító okirata a nemzeti köznevelésről szóló törvényben foglaltak szerint tartalmazza a nemzetiségi feladatok ellátását, feltéve, hogy e feladatokat a köznevelési intézmény ténylegesen ellátja, továbbá óvoda, iskola és kollégium esetén a tanulók *legalább huszonöt százaléka részt vesz* a nemzetiségi óvodai nevelésben, illetve a nemzetiségi iskolai nevelésben-oktatásban;

Nemzetiségi többcélú intézményen, nemzetiségi tagintézményen és nemzetiségi köznevelési intézmény intézményegységén a nemzeti köznevelésről szóló törvény szerinti többcélú intézmény, tagintézmény és intézményegység értendő;

4b.-nemzetiségi nevelésben-oktatásban részt vevő köznevelési intézmény:

az a köznevelési intézmény, amelynek alapító okirata a nemzeti köznevelésről szóló törvényben foglaltak szerint tartalmazza a nemzetiségi feladatok ellátását, feltéve, hogy e feladatokat a köznevelési intézmény ténylegesen ellátja, továbbá óvoda, iskola és kollégium esetén a tanulók *huszonöt százaléknál kevesebben vesznek részt* a nemzetiségi óvodai nevelésben, illetve a nemzetiségi iskolai nevelésben-oktatásban;

Fogalmak tisztázása 2.

országos – térségi feladat

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4.§ 22. pontja szerint :
- **országos feladat ellátása:** országos feladatot lát el a köznevelési intézmény, ha a szolgáltatásait igénybe vevők legalább ötvenegy százaléka - feladatellátási helyenként külön-külön vizsgálva, leszámítva azt a vármegyét (fővárost), ahol a feladatellátási hely található - legkevesebb öt különböző vármegyéből (fővárosból) élők közül kerül ki, feltéve, hogy az adott feladatot ellátó, szolgáltatást nyújtó köznevelési intézményből legfeljebb három működik az országban; továbbá, ha nemzetiségi nevelés, oktatás feladatait látja el, vagy vallási, világnézeti tekintetben elkötelezett nevelést, oktatást folytat és az országban legfeljebb egy ilyen intézmény található, amelyik egy településen, a fővárosban egy kerületben működik.
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4.§ 35.pontja szerint:
- **térségi feladat ellátása:** térségi feladatot lát el a köznevelési intézmény, ha öt év átlagában szolgáltatásait legalább ötvenegy százalékban - az intézmény székhelyét leszámítva - kettőnél több vármegyében, vagy a főváros határain kívül élők veszik igénybe.

Egyetértési jogról

akkor beszélünk, ha a nemzetiségi önkormányzat határozata tartalmában köti az egyetértési eljárás lefolytatására kötelezett döntéshozó szervet, vagyis adott esetben a nemzetiségi önkormányzat jóváhagyólagos, igenlő döntése nélkül nem lehet érvényes határozatot hozni. (Közkeletű megfogalmazással: a nemzetiségi önkormányzatot „vétójog” illeti meg.)

A véleményezési jog

alapján a véleményezési eljárás lefolytatására kötelezett köteles a jogosult álláspontját meghallgatni, de nem köteles ahhoz tartalmilag is hozzáigazítani a döntését.

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4.§ 11. pontja szerint **intézményátszervezés:**
- minden olyan fenntartói döntés, amely az alapító okirat, szakmai alapidokumentum 21. § (3) bekezdés *c)-j)* pontjában felsoroltak bármelyikének módosulásával jár, kivéve a jogszabályváltozásból eredő módosítást és az olyan vagyont érintő döntést, amely vagyon a feladatellátáshoz a továbbiakban nem szükséges,
- *c) az intézmény típusát, d) az intézmény da) feladatellátási helyét, db) székhelyét, dc) tagintézményét, dd) telephelyét,*
- *e) feladatellátási helyenként az alapfeladatának jogszabály szerinti megnevezését,*
- *f) nevelési, oktatási feladatot ellátó feladatellátási helyenként felvehető maximális gyermek- vagy tanulólétszámot alapfeladatonkénti és munkarendenkénti bontásban,*
- *g) iskolatípusonként az évfolyamok számát,*
- *h) alapfokú művészetoktatás esetén a művészeti ágak, azon belül a tanszakok megnevezését,*
- *i) szakgimnázium esetén a szakképesítés megnevezését, azonosító számát, szintjét, szakiskola esetén a szakképesítés, szakma, részsakma megnevezését, azonosító számát, szintjét,*
- *j) a feladatellátást szolgáló vagyont, továbbá a vagyon feletti rendelkezés vagy a vagyon használati jogát,*

Fogalmak tisztázása 5. óvodai és iskolai felvételi körzet

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 49.§ (3) bekezdése szerint: a települési önkormányzat közzéteszi az óvoda felvételi körzetét...
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 50.§ (8) bekezdése szerint: a területileg illetékes tankerületi központ meghatározza és közzéteszi az iskolák felvételi körzetét, továbbá a pedagógiai szakszolgálatot ellátó intézmény működési körzetét. A felvételi körzetek megállapításához a területileg illetékes tankerületi központnak be kell szereznie az érdekelt települési önkormányzatok véleményét.

A nemzetiségi önkormányzatok egyetértési joga 1.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 84.§ (9) bekezdése szerint: a települési önkormányzat, az állami fenntartó a nemzetiségek jogairól szóló törvény szerinti **nemzetiségi köznevelési intézmény**

- a) létesítésével, megszüntetésével, átszervezésével, nevének megállapításával,
- b) költségvetésének meghatározásával és módosításával,
- c) vezetőjének megbízásával, megbízásának visszavonásával

összefüggő döntéséhez, véleményéhez beszerzi az érintett **települési nemzetiségi önkormányzat, térségi feladatot ellátó intézmény** esetében a **területi nemzetiségi önkormányzat, országos feladatot ellátó köznevelési intézmény** esetében az **országos nemzetiségi önkormányzat egyetértését.**

A nemzetiségi önkormányzatok egyetértési joga 2.

- Többcélú köznevelési intézményben, valamint ha a nevelési-oktatási intézménynek több tagintézménye, több intézményegysége van, akkor több tagintézmény esetén tagintézményenként, több intézményegység esetén intézményegységenként kell vizsgálni azt, hogy szerepel-e a nemzetiségi nevelés-oktatás az alapító okiratban vagy a szakmai alapidokumentumban, továbbá azt, hogy a tagintézmény, intézményegység a nemzetiségi nevelési-oktatási feladatot ténylegesen ellátja-e, továbbá a nemzetiségi nevelésben, oktatásban résztvevő gyermekek, tanulók arányát.
- Ha a tagintézményben vagy intézményegységben folyó nevelés-oktatás megfelel e feltételeknek, akkor az érintett nemzetiségi önkormányzatot az adott tagintézményre, intézményegységre vonatkozóan az a)-c) pontban felsorolt döntések meghozatala során egyetértési jog illeti meg.
- Érintett települési nemzetiségi önkormányzat hiányában az érintett területi, ennek hiányában az országos nemzetiségi önkormányzat, ennek hiányában az adott nemzetiség helyi egyesületeinek véleményét kell kikérni.

A nemzetiségi önkormányzatok egyetértési joga 3.

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 50.§ (10) bekezdése szerint:

A nemzetiségek jogairól szóló törvény szerinti **nemzetiségi köznevelési intézmény** vonatkozásában, a nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelését, iskolai nevelés-oktatását ellátó **nevelési-oktatási intézmény működési, felvételi körzetének meghatározása előtt be kell szerezni az érintett települési nemzetiségi vagy országos feladatot ellátó iskola esetén az országos nemzetiségi önkormányzat egyetértését.**

Több településre kiterjedő működési, felvételi körzet esetén valamennyi érintett települési nemzetiségi önkormányzat egyetértését be kell szerezni, érintett települési nemzetiségi önkormányzat hiányában a területileg illetékes, érintett területi nemzetiségi önkormányzat véleményét kell kikérni.

A nemzetiségi önkormányzatok egyetértési joga 4. ???

- A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 81.§ (2) bekezdése szerint **nemzetiségi intézmények** esetében:
 - a) a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény hatálya alá tartozó vezetőinek megbízására (vezetői megbízás visszavonására),
 - b) a munka törvénykönyvéről szóló törvény hatálya alá tartozó vezető állású munkavállalói munkaszerződésének megkötéséhez (megszüntetéséhez)
- - **ha nem az adott nemzetiség önkormányzata gyakorolja a megbízási, illetve munkáltatói jogot -, valamint a nemzetiséghez tartozók oktatási és kulturális önigazgatására is kiterjedő fenntartói döntés meghozatalára csak az adott nemzetiség önkormányzata egyetértésével, egyházi köznevelési intézmény vagy egyházi felsőoktatási intézmény esetében az adott nemzetiség önkormányzata véleményének kikérésével kerülhet sor.** Érintett települési nemzetiségi önkormányzat hiányában az érintett területi, ennek hiányában az országos önkormányzat, ennek hiányában az adott nemzetiség helyi egyesületeinek véleményét ki kell kérni.

A nemzetiségi önkormányzatok véleményezési joga 1.

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 83.§ (3) bekezdése szerint: a fenntartó a köznevelési intézmény megszüntetésével, átszervezésével, feladatának megváltoztatásával, nevének megállapításával, összefüggő döntése vagy véleményének kialakítása előtt beszerzi a (4) bekezdésben foglaltak véleményét.
- (4) A fenntartó (3) bekezdésben foglalt döntése előtt ki kell kérni:
 - a) – d)
 - e) a **nemzetiségi nevelés-oktatásban részt vevő intézmény esetén** - ha nem rendelkezik egyetértési joggal - a települési nemzetiségi önkormányzat, **érintett települési nemzetiségi önkormányzat hiányában az érintett területi, ennek hiányában az országos nemzetiségi önkormányzat, ennek hiányában az adott nemzetiség helyi egyesületeinek ... a véleményét.**
 - (4a) A települési nemzetiségi önkormányzat, ennek hiányában az érintett országos nemzetiségi önkormányzat **a nemzetiségi nevelés-oktatásban részt vevő intézmény vezetőjének megbízásával és megbízása visszavonásával kapcsolatos véleményezési jogának kikérésére a (4) bekezdés alkalmazandó.**

A nemzetiségi önkormányzatok véleményezési joga 2.

- *A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 50.§ (10) bekezdése szerint nemzetiségek jogairól szóló törvény szerinti nemzetiségi köznevelési intézmény vonatkozásában, a nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelését, iskolai nevelés-oktatását ellátó nevelési-oktatási intézmény működési, felvételi körzetének meghatározása előtt be kell szerezni az érdekelt települési nemzetiségi vagy országos feladatot ellátó iskola esetén az országos nemzetiségi önkormányzat egyetértését. Több településre kiterjedő működési, felvételi körzet esetén valamennyi érintett települési nemzetiségi önkormányzat egyetértését be kell szerezni, **érintett települési nemzetiségi önkormányzat hiányában a területileg illetékes, érintett területi nemzetiségi önkormányzat véleményét kell kikérni.***

Az egyetértési és véleményezési jog gyakorlásával kapcsolatos eljárási szabályok 1.

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 40. § (1) bekezdése szerint: **a jogszabály a fenntartói irányítás körébe tartozó valamely döntés meghozatalát előzetes vélemény, egyetértés, szakvélemény beszerzéséhez köti, az ennek elmulasztásával hozott döntést a sérelmet szenvedett fél és az, akinek a megtámadáshoz törvényes érdeke fűződik közigazgatási perben megtámadhatja.** A megtámadást három hónapon belül írásban kell közölni, majd a közlés eredménytelensége esetében tizenöt napon belül érvényesíteni. A három hónapos határidő a döntésnek az érdekelt részére történő közlésének napján kezdődik. Ha ez a nap nem állapítható meg, a közlés napja a döntés meghozatalát követő tizenötödik munkanap. A megtámadásra biztosított határidő jogvesztő, igazolásnak helye nincs. A keresetlevelet a bíróságnál, települési önkormányzati fenntartó esetében a köznevelési feladatokat ellátó hatóságnál kell benyújtani.
- (2) Az érvénytelenség megállapítása a jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogokat nem érinti.
- (3) Érvénytelenség megállapítása esetén a a közigazgatási ügyben eljáró bíróság
 - a) elrendelheti aa) a jogsértés abbahagyását és eltilthatja a jogsértőt a további jogsértéstől, ab) hogy a jogsértő nyilatkozattal vagy más megfelelő módon adjon elégtételt, és ennek a saját költségén megfelelő nyilvánosságot biztosítson, ac) a jogsértő költségén a jogsértés előtti állapot helyreállítását, a jogsértő állapot megszüntetését, a jogsértéssel előállott dolog megsemmisítését vagy jogsértő mivoltától megfosztását,
 - b) meghatározott időre vagy feltételek teljesítéséig megtilthatja adott nevelési-oktatási intézmény vagy annak tagintézménye tekintetében az új óvodai nevelési jogviszony, tanulói jogviszony, kollégiumi tagsági viszony létesítését, feltéve, hogy a településen másik intézményben megoldható az érintett gyermekek, tanulók felvétele.

Az egyetértési és véleményezési jog gyakorlásával kapcsolatos eljárási szabályok 2.

- A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény
- 27. §: Ha jogszabály a nemzetiségi önkormányzat részére valamely döntés meghozatalánál a közneveléssel kapcsolatos ügyben véleményezési vagy egyetértési jogot biztosít, a nyilatkozat megtételére - jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában - harminc nap áll rendelkezésre. A határidő - bármely fél másik félhez intézett nyilatkozata alapján - egy alkalommal további tizenöt nappal meghosszabbodik. A határidő jogvesztő. Ha a nemzetiségi önkormányzat a nyitva álló határidőben nem nyilatkozik, a másik fél az egyetértési nyilatkozat pótlása iránt közigazgatási pert indíthat. A perköltséget a felperes viseli.
- 32. § Ahol e fejezet nemzetiséghez tartozó személy, nemzetiségi önkormányzat, nemzetiségi egyesület nyilatkozatáról, véleményéről, egyetértéséről rendelkezik, azon kizárólag az érintett nemzetiséghez tartozó személy, érintett nemzetiség önkormányzatának, egyesületének ezen joga értendő.

Összegzés 1.

- A nemzetiségi önkormányzatnak illetékességi területén egyetértési joguk van:
- - a települési önkormányzati és állami fenntartású *nemzetiségi köznevelési intézmények* létesítésével, megszüntetésével, átszervezésével, nevének megállapításával, költség-vetésének meghatározásával és módosításával, vezetőjének megbízásával, megbízásának visszavonásával összefüggő fenntartói döntések előtt (2011. évi CXCV. törvény 84.§ (9) bekezdése).
- - valamennyi fenntartó által fenntartott *nemzetiségi köznevelési intézmény vonatkozásában, az intézmény működési, felvételi körzetének meghatározásakor* (2011. évi CXCV. törvény 50.§ (10) bekezdése).
- - egyházi köznevelési intézmény kivételével a többi fenntartó által fenntartott nemzetiségi intézmény esetében, ha nem az adott nemzetiség önkormányzat gyakorolja a megbízási, illetve munkáltatói jogot, az intézményvezető megbízására, vezetői megbízásának visszavonására csak az adott nemzetiség önkormányzata egyetértésével kerülhet sor (2011. évi CLXXIX. törvény 81.§ (2) bekezdés).

- **A nemzetiségi önkormányzatnak illetékességi területén véleményezési joguk van:**
- - bármely fenntartó által fenntartott *nemzetiségi nevelés-oktatásban részt vevő intézmény* esetében a nevelési-oktatási intézmény megszüntetésével, átszervezésével, feladatának megváltoztatásával, nevének megállapításával, az intézmény vezetőjének megbízásával és megbízása visszavonásával kapcsolatos döntése előtt (2011. évi CXC. törvény 83.§ (3)-(4) bekezdései.)
- - az egyházi fenntartású nemzetiségi köznevelési intézmények, amelyeknél az első számú vezető megbízása, annak visszavonása esetén véleményezési jogkörük van az illetékes nemzetiségi önkormányzatoknak (2011. évi CLXXIX. törvény 81.§ (2) bekezdés).
- *Nemzetiségi köznevelési intézmény vonatkozásában, a nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelését, iskolai nevelés-oktatását ellátó nevelési-oktatási intézmény működési, felvételi körzetének meghatározása előtt be kell szerezni az érintett települési nemzetiségi önkormányzat hiányában a területileg illetékes, érintett területi nemzetiségi önkormányzat véleményét. (A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 50.§ (10))*

Nemzetiségi önkormányzat „közreműködési” joga:

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 83.§ (7) bekezdése szerint:
- a magyar nyelvi előkészítés, **a nemzetiség nyelvén folyó nevelés és oktatás iránti igényt a települési önkormányzat, a tankerületi központ évente köteles felmérni az érintett első óvodai nevelési évre, első iskolai évfolyamra beiratkozni szándékozók körében az érdekelt települési nemzetiségi önkormányzat és az országos nemzetiségi önkormányzat bevonásával.**
- **A köznevelési feladat ellátásáért felelős szervezet (óvoda esetében: önkormányzat, iskola: tankerület) köteles évente a nemzetiség nyelvén folyó nevelés és oktatás iránti igényt felmérni az illetékes nemzetiségi önkormányzat bevonásával!**

KÖSZÖNÖM A TÜRELMET!